

WŁADYSŁAW BRONIEWSKI

Patron I Liceum Ogólnokształcącego
w Bełchatowie

Biografia

Młodość

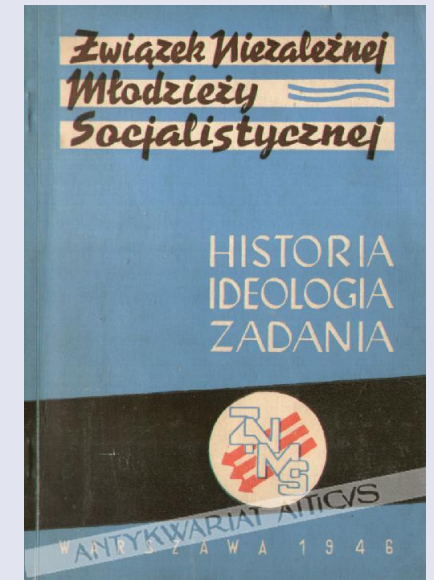
Władysław Kazimierz Broniewski urodził się w Płocku w 1897 r. Wywodził się z rodziny inteligenckiej o tradycjach patriotycznych.

Już

w gimnazjum deklarował poglądy socjalistyczne, założył półlegalną drużynę skautową i tajną sekcję „Strzelca”. W 1915 r. opuścił szkołę i wstąpił do Legionów Polskich. Po odmowie przysięgi w 1917 r. był internowany w Szczypiornie. Zwolniony, zdał eksternistycznie maturę i rozpoczął studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Warszawskiego. Po wybuchu wojny polsko-bolszewickiej zaciągnął się do wojska i brał udział w walkach. Został odznaczony krzyżem orderu Virtutti Militari oraz czterokrotnie Krzyżem Walecznych. Do cywila wrócił w 1921 r. w stopniu kapitana.

Powrót do cywila

W latach 20. skryształizowały się poglądy polityczne i przekonania Broniewskiego, wstąpił do lewicowego Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej - Życie.

Początki publicznej twórczości

Spod pióra Broniewskiego wyszły m.in. przekłady wierszy Majakowskiego, Błoka, Jesienina, Pasternaka, a także bajki Czukowskiego, powieść „Martwe dusze” Mikołaja Gogola czy teksty piosenek z „Opery za trzy grosze” oraz „Matki Courage i jej dzieci” Brechta.

W 1925 r. opublikował – ze Stanisławem Standem i Witoldem Wandurskim – biuletyn poetycki „Trzy salwy”, będący manifestem poezji walki, która wspiera rewolucyjne dążenia proletariatu. W tym samym roku wydał swój pierwszy samodzielny tomik wierszy zatytułowany „Wiatraki” oraz otrzymał prestiżową posadę sekretarza redakcji „Wiadomości Literackich”, którą piastował do 1936 r. Współpracował jednocześnie z „Miesięcznikiem Literackim”, z którego redakcją w 1931 r. został aresztowany (po opublikowaniu w piśmie protestu przeciw torturowaniu więźniów politycznych).

Twórczość jako forma walki

W kwietniu 1939 roku Broniewski napisał głośny wiersz - apel „Bagnet na broń”. We wrześniu 1939 r. jako ochotnik dostał przydział do piechoty w Zbarażu, nie brał jednak udziału w walkach. Po klęsce wrześniowej przebywał we Lwowie - tam w 1940 roku został aresztowany (pod pretekstem oskarżenia o pijaństwo i wszczynanie bójek), osadzony w więzieniu na Zamarstynowie, a potem w Moskwie na Łubiance. Zwolniony, wstąpił do armii generała Władysława Andersa (kwiecień 1942 r.), z którą dostał się na Bliski Wschód. W Jerozolimie pracował jako redaktor techniczny pisma „W drodze” (1943 r.), gdzie również publikował. Z tego okresu pochodzą jego antysowieckie wiersze, m.in. „Homo sapiens”, podejmujący temat zbrodni katyńskiej – były one obłożone zakazem druku w Polsce aż do 1989 roku.

Bunt czy akt patriotyzmu?

Do kraju poeta wrócił w listopadzie 1945 roku, mieszkał początkowo w Łodzi, a następnie w Warszawie. Hołubiony przez komunistyczne władze (na 25-lecie pracy twórczej otrzymał willę na Starym Mokotowie, gdzie obecnie mieści się jego muzeum) tworzył wiernopoddańcze utwory i agitki, m.in. „Byt określa świadomość” i poemat „Słowo o Stalinie”. Nigdy jednak nie należał do żadnej partii politycznej. Poproszony przez Bolesława Bierutą o napisanie nowego hymnu narodowego stanowczo odmówił. Podobno w odpowiedzi wręczył prezydentowi kartkę ze słowami: „Jeszcze Polska nie zginęła”.

Zmarł 10 lutego 1962 roku na raka krtani, został pochowany na Powązkach Komunalnych w Warszawie.

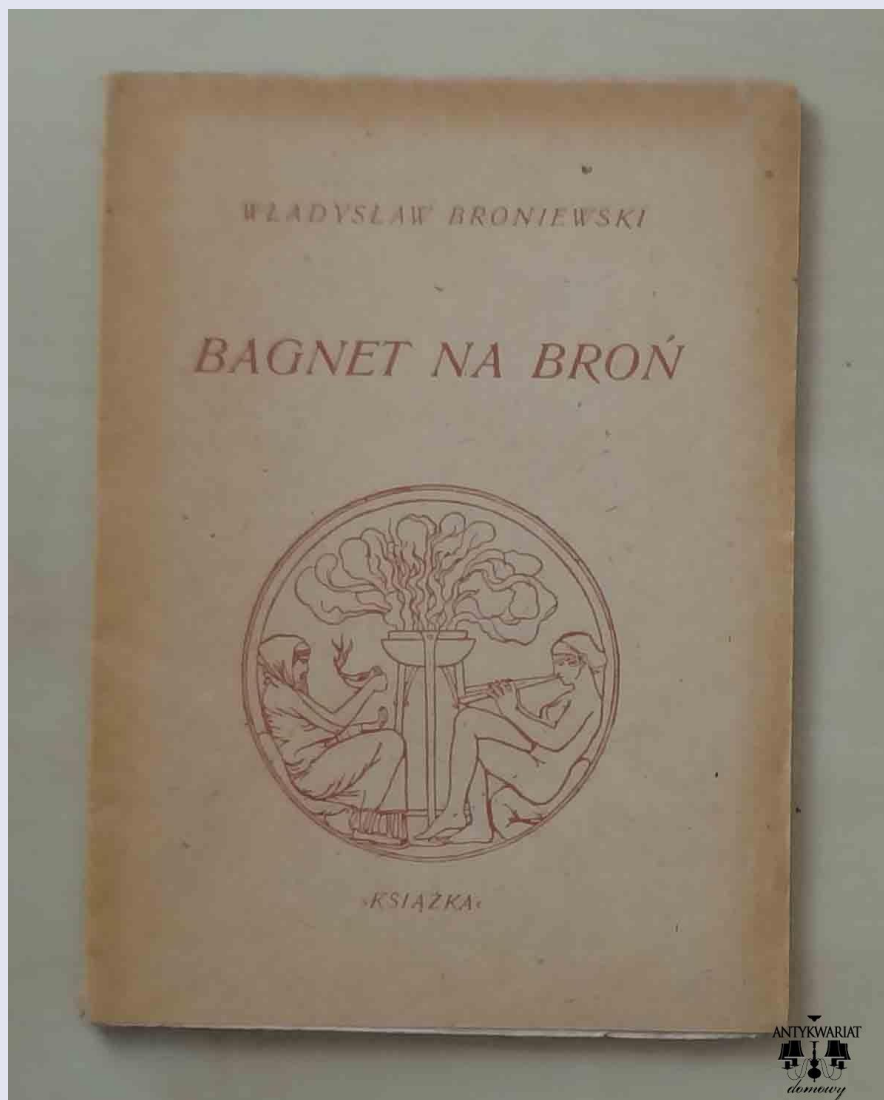

Rodzina

Władysław Broniewski ożenił się trzy razy. Miał jedną córkę – Joannę, która zmarła w wyniku zatrucia gazem. Utrata jedyne­go dzieck­a tak bar­dzo wstrząsnęła piar­zem, że przez jakiś czas przebywał w szpitalu psychiatrycznym. Na jej cześć Broniewski napisał wiele utworów porównywanych do trenów Jana Kochanowskiego.

Dzieła

„Słuchając, usta zatnij, czoła nie
zniżaj. Oto opowieść o dniach
ostatnich Komuny miasta Paryża“

Poematy

Władysław Broniewski w swoim życiu napisał wiele dzieł o tematyce patriotycznej, jako wyraz walki o niepodległość Polski czy wsparcia Polaków.

Do jego najbardziej znanych poematów należą przede wszystkim:

- „Komuna Paryska”
- „Słowo o Stalinie”
- „Mazowsze”
- „Wisła”

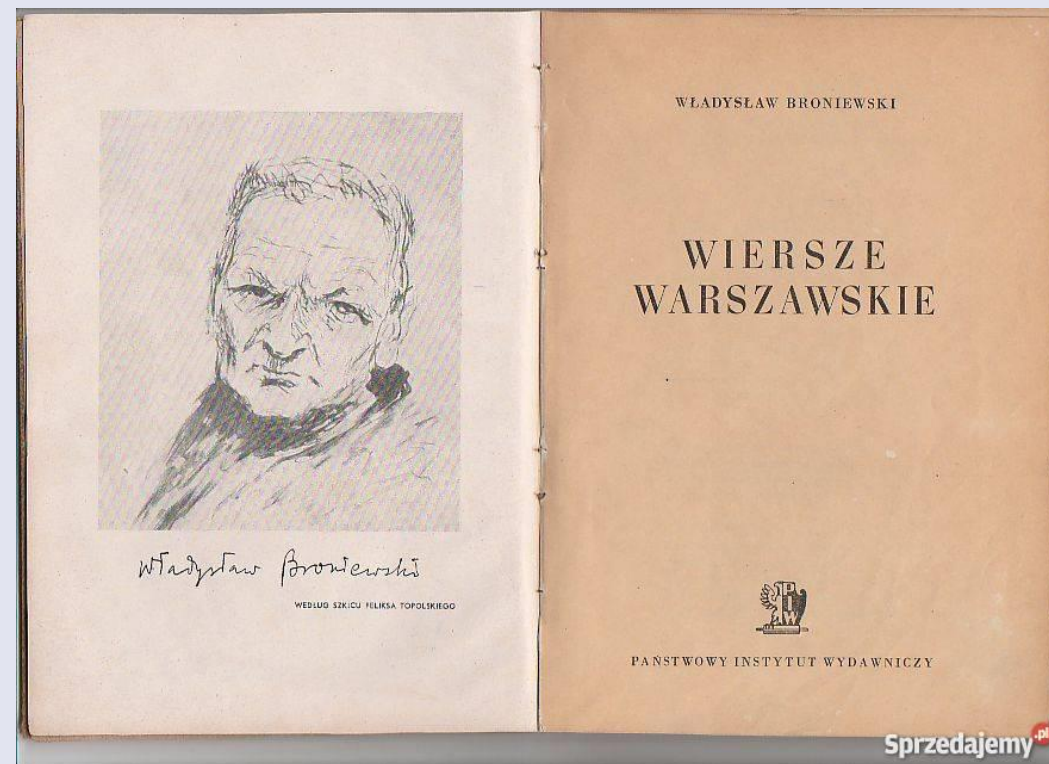
Tomiki wierszy

Do najśłynniejszych tomików z wierszami autorstwa Władysława Broniewskiego należą:

- 1) „Trzy salwy”
- 2) „Wiatraki”
- 3) „Dymy nad miastem”
- 4) „Troska i pieśń”
- 5) „Krzyk ostateczny”
- 6) „Bagiet na broń”
- 7) „Drzewo rozpaczające”
- 8) „Anka”
- 9) „Nadzieja”

„Może nic w tym życiu nie będzie? Jeszcze rok, jeszcze dwa, jeszcze X... Moich myśli czarne łabędzie odpływają Wisłą na Styks.”

„Moja córka, moja córka umarła!... Jak sercu powiedzieć: nie płacz, kiedy rozpacz serce przeżyła, a to serce wyrwać i zdeptać?”

Książki o Broniewskim

Władysław Broniewski cieszy się ogromnym uznaniem, co spowodowało powstanie wielu dzieł na jego temat.

Do najlepszych z nich należą np.

1. „Biografie odtajnione z archiwów literackich bezpieki” Joanny Siedleckiej
2. „Broniewski w potrzasku uczuć” Dariusza Pachockiego
3. „Dziadek Władek. O Broniewskim, Ance i rodzinie” Ewy Zawistowskiej

Rocznice

Na 2021 r. przypada:

124 rocznica urodzin

59 rocznica śmierci

Władysława Broniewskiego

